

континентальных торгово-экономических объединениях. Мексика вошла в региональные и двухсторонние соглашения о свободной торговле с более чем сорока государствами мира.

Ключевые слова: Мексика, глобализация, политическая и экономическая интеграция, внешняя политика, мегаблоки

Matlai L., assistant at the Department of of Political Science and International Relations, Lviv Polytechnic National University (Lviv, Ukraine), E-mail: visnukDNU@i.ua

Mexico in international integration: political and economic aspect

Abstract. The article focuses on tendency of deepening global political and economic integration. Mexico's participation in regional and global integration processes is described. The foreign policy and foreign economic relations of the country within the North American Free Trade Agreement (NAFTA) and other continental (transcontinental) trade and economic association are analized. Mexico has entered into regional and bilateral free-trade agreements involving more than 40 countries. Mexico and the United States are among the most open economies in the world.

Key words: Mexico, globalization, political and economic integration, foreign policy, mega-blocks.

УДК 327

Осельська О. С.

кандидат політичних наук,

доцент кафедри міжнародних відносин

ДНУ імені Олеся Гончара (Дніпропетровськ, Україна),

E-mail: os_vic@ua.fm

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІТИЧНОГО АНАЛІЗУ ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ МІЖДЕРЖАВНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Анотація. У статті розглядається політичний аналіз як сукупність різноманітних аналітико – синтетичних методик, за допомогою яких можливо досліджувати конкретні політичні події та політичні ситуації, створювати припущення щодо їх можливого подальшого розвитку та прийняття компетентних політичних рішень. А також розкриваються можливості застосування політичного аналізу у дослідженні міждержавної інтеграції будь-якого рівня, що відкриває можливість більш реалістичних оцінок перспектив міжнародної інтеграції в цілому, так і найбільш ймовірних сценаріїв її розвитку, темпів трансформаційних змін, а також тимчасових рамок, необхідних для досягнення тих чи інших якісних рубежів в процесі поглиблення коопераційних взаємодій.

Ключові слова: Політичний аналіз, політична реальність, політичне рішення, міждержавна інтеграція.

Взаємодія між основними підсистемами суспільного життя формує головний принцип внутрішньодержавних стосунків, а відкритість суспільної системи щодо зовнішньої взаємодії є основою стосунків міжнародних. При цьому пріоритетом в обох випадках лишається політична сфера та політичне співробітництво, що визначає напрям руху держави, її імідж на міжнародній арені та ефективність суспільного розвитку. Головне місце у міжнародному просторі нині відводиться інтеграційним процесам. Поняття інтеграції пов'язане із зміцненням взаємозалежності і злагодженості елементів соціальної системи.

Поява нових незалежних держав на сході Європи, геополітичні зміни у світовому співтоваристві призвели до суттєвих змін тенденцій та перспектив суспільного розвитку. Саме тому особливо актуального значення набуває процес наукового аналізу інтеграційних теорій та концепцій, обґрунтування необхідності застосування їх окремих положень у тій чи іншій країні, в реальній практиці державного управління інтеграційними процесами, оскільки однією з головних проблем донині залишається проблема досягнення балансу інтересів, збереження національної культури та ідентичності кожної країни.

Виходячи з усього вищезгаданого, метою даної роботи є дослідити особливості

та перспективи застосування політичного аналізу, як різновиду прикладного знання, для вивчення конкретних проблем, що стоять перед певним інтеграційним угрупованням або конкретним суб'єктом міждержавного інтеграційного процесу.

Сформульована мета передбачає виконання наступних завдань:

1) розкрити поняття політичного аналізу, його практичну та теоретичну складові;
2) визначити можливості політичного аналізу при дослідженні міждержавної інтеграції будь-якого рівня;

3) проаналізувати особливості та проблемні аспекти застосування політичного аналізу як специфічного рівня дослідження при вивченні міждержавної інтеграції;

4) розкрити практичну цінність отриманих результатів з точки зору можливості створення більш стабільної, передбачуваної і безконфліктної системи міжнародних відносин за допомогою прогресуючого розширення співробітництва в рамках існуючої мультидержавної структури.

Розробка теоретичної бази політичного аналізу представлена роботами таких вчених, як Ф. Ратцель [1], Відаль де ла Бланш [2], Ахременко А.С. [4], Дж. Б. Мангейм, Р. К. Рич [6], М. А. Хрусталева [7]. Досить обмежена кількість робіт спрямована на політичний аналіз європейських інтеграційних процесів, ці роботи представлені такими авторами як Е. Wistrich [3], Є. Кіш [5]. Однак взагалі не представлено комплексної роботи щодо аналізу проблем та перспектив застосування політичного аналізу в якості універсального механізму дослідження геополітичних процесів будь-якого рівня.

Процедура аналізу, насамперед, являє собою певний набір способів і методів перетворення інформації. У результаті такого перетворення завжди має з'явитися якесь нове знання. Відправною точкою, «поштовхом» для здійснення процедури аналізу можна вважати певну проблему – щось, що вимагає рішення, певне протиріччя, яке слід подолати. Характер проблеми завжди є головним чинником, що визначає здобуті знання. Таким чином, у найбільш загальному вигляді аналіз – це перетворення інформації з метою отримання нового знання, спрямованого на вирішення певної проблеми

В даній роботі політичний аналіз розуміється як аналітико-синтетична процедура, яка поєднує розчленування досліджуваного об'єкта на складові частини і з'єднання цих частин на новому пізнавальному рівні. Таким чином, дефініція політичного аналізу виглядає наступним чином: політичний аналіз – це сукупність різноманітних аналітико-синтетичних методик, за допомогою яких можливо досліджувати конкретні політичні події та політичні ситуації, створювати припущення щодо їх можливого подальшого розвитку та прийняття компетентних політичних рішень.

Особливості політичного аналізу як специфічного рівня дослідження при вивченні міждержавної інтеграції визначаються цілим рядом причин і обставин. Як різновид прикладного знання він насамперед орієнтується на опис і вивчення конкретної проблеми, що стоїть перед певним інтеграційним угрупованням або конкретним суб'єктом міждержавного інтеграційного процесу. Наприклад, проблема мультикультурної політики ЄС, яка виявилася неефективною майже для всіх європейських країн, або ж питання подальшого розширення Європейського союзу, яке зустрічає певний опір з боку окремих членів союзу.

Насамперед, під час дослідження політичної інтеграції, політичний аналіз зосереджений на конкретних проблемах міждержавної інтеграції, тобто тих елементів дійсності, які стосуються різних галузей інтеграційного процесу і не мають чітко визначених, однотипних джерел, зв'язків та інших аналогічних параметрів. Наприклад, створення єдиного інформаційного простору або ж системи митного врегулювання у Євразійській економічній співдружності. Політичний аналіз створює раціонально-спрощене розуміння об'єкта і тому вимагає мінімально достатньої відомості для реалізації конкретної мети суб'єкта.

Якщо фундаментальна наука виробляє знання, спрямоване на розуміння об'єкта,

глибинне і систематизоване проникнення в його таємниці, то прикладний політичний аналіз формує свої уявлення на основі практичних запитів суб'єкта міждержавної інтеграції, які не сягають далі конкретного завдання. Іншими словами, якщо наука формує логічний зліпок об'єкта, то політичний аналіз – практичний, тобто такий його образ, який достатній для включення суб'єкта міждержавного інтеграційного процесу в схему реалізації конкретної мети. Політичний аналіз базується на телеологічному підході до вивчення міждержавної інтеграції, який оцінює реально функціонуючі елементи інтеграційного процесу (і їх властивості) як передумови або складові частини цілеспрямованої діяльності суб'єкта міждержавної інтеграції. Так, наприклад, за думкою російських ініціаторів Євразійської інтеграції раціональне митне регулювання (застосування митно-тарифних заходів, нетарифних обмежень, механізмів митного оформлення і митного контролю та ін.) дозволить відкрити для російських виробників ринки збуту і сировинні ринки інших держав-учасниць, збільшити товарообіг, залучити закордонні товари та інвестиції. Тим самим російська економіка повинна отримати додатковий імпульс розвитку. У зв'язку з цим завданням політичного аналізу в даному випадку є обґрунтування таких форм і механізмів адміністративно-правового регулювання митних відносин в рамках міждержавного інтеграційного об'єднання, які б забезпечили ефективну дію цього правового режиму.

Прикладне дослідження міждержавної інтеграції здійснюється на основі застосування системної аналітики, що формується навколо вирішення конкретного завдання. Незважаючи на це, основні труднощі застосування політичного аналізу у дослідженні міждержавної інтеграції будь-якого рівня пов'язані з умінням взаємопов'язувати різні підходи і техніки дослідження інтеграційного процесу, «зістиковувати» висновки та інформацію, отриману в результаті застосування якісно різних аналітико-синтетичних методик.

До того ж, при використанні політичного аналізу для дослідження міждержавних інтеграційних процесів, необхідно дотримуватися певних критеріїв їх трактування. Особливі труднощі дослідження виникають у зв'язку з тим, що прикладний аналіз міждержавної інтеграції, який здійснюється в рамках реального фізичного часу, нерідко відчуває на собі жорсткі тимчасові обмеження вирішення конкретної проблеми і вибору оптимальних технологій для управління міждержавним інтеграційним процесом. Наприклад, експертам часто доводиться приймати рішення в надзвичайних, форс-мажорних умовах, оперативно формулювати адекватні відповіді на глобальні виклики (такі як світова економічна криза) так само як і регіональні (проблеми релігійного або націоналістичного характеру) і т. п. Тому швидкість аналітичного оволодіння проблемою стає іноді вирішальним фактором її розв'язання.

Можливість адекватної оцінки конкретної ситуації визначається передусім правильністю вибору аналітиком відповідних проблемі засобів і прийомів пізнання. А зробити це тим більше важливо, що у змісті політичного аналізу мають місце три основних рівня дослідницьких підходів

Перший відображає наявність основоположних теоретичних установок, на базі яких формулюються дослідні гіпотези або, інакше кажучи, визначаються найбільш широкі рамки постановки конкретних завдань і цілей, виявляються принципові обмеження у визначенні необхідних для цього засобів, методів і ресурсів. Такі підходи дозволяють виявити найбільш загальні параметри інтеграційних процесів на міждержавному рівні, зрозуміти зв'язок конкретних кроків інтеграційного розвитку з природним і соціальним середовищем, «вмонтувати» уявлення про конкретну проблему міждержавної інтеграції в картину навколишнього світу, що оточує аналітика.

Прикладом цього можуть бути загальні закони розвитку європейської інтеграції, що витікають з національної єдності європейських країн. Як стверджує Відаль де

ла Бланш, цей процес протікав в Європі під впливом специфічних умов. У своїй концепції на відміну від Ф. Ратцеля і інших геополітиків Відаль де ла Бланш робив акцент не тільки на навколишнє географічне середовище. Він по-іншому розглядав роль держав, політичних утворень у процесі розвитку цивілізацій. Якщо для Ф. Ратцеля, як уже сказано, держава – це органічне істота, що «розвивається відповідно до закону зростаючих територій» [1, с. 17], то французький геополітик вважає, що «держава скоріше нагадує щось зовнішнє, вторинне, щось таке, що де термінується характером і формою взаємодії локальних осередків цивілізацій» [2, с. 46].

Ця взаємодія відбувається тим активніше, чим краще налагоджені комунікації між локальними вогнищами: річки, озера, моря, шосейні і залізні дороги і т. д. Комунікаціям де ла Бланш приділяв у своїх працях дуже багато уваги і стверджував, що в майбутньому при відповідних комунікаціях, при активній взаємодії окремих цивілізаційних осередків можливе створення світової держави. І людина в тій державі буде усвідомлювати себе «громадянином світу». Такі макротeorетичні підходи можуть ґрунтуватися на принципах формулювання ідеальних типів інтеграційних явищ, на визнанні стійких тенденцій і закономірностей розвитку інтеграційних процесів, на основоположних ідеях теорії раціонального вибору і т. ін. Проте, незважаючи на своє принципове значення для політичного аналізу міждержавної інтеграції, такі теоретичні підходи, як правило, спеціально не рефлексуються, існують немов би латентно, внутрішньо зумовлюючи основні методи аналізу конкретного інтеграційного процесу на міждержавному рівні.

У логічному розрізі макротeorетичні моделі, – концептуальна основа бачення міждержавного інтеграційного процесу, – послідовно доповнюються критеріями другого рівня, які фіксують рівень і тип цієї інтеграції. Даний рівень аналізу пов'язаний вже з безпосереднім відображенням сформованих реалій в рамках конкретного інтеграційного угруповання або інтеграційного середовища. У якості приклада можна розглянути, яким чином загальні закони розвитку європейської інтеграції, що витікають з національної єдності європейських країн, реалізовувалися в інтеграційному процесі.

Протягом століть мрії про європейську єдність виношувалися як політиками, так і філософами; одні бачили шлях до об'єднання через поля боїв і битв, інші вважали його природним наслідком релігійної та культурної близькості народів Європи. Наскільки б різними не здавалися ці підходи, вони значною мірою підтримували один одного, бо перший породжував імперії, які об'єднували різні народи, – від держави Карла Великого і Священної Римської імперії до Французької імперії часів Наполеона і режиму австрійських Габсбургів, тоді як другий зміцнював єдність віри європейців і спорідненість їхніх культурних коренів – те, що при логічному завершенні здатне було зробити Європу єдиною спільністю, відмінної від усіх, які тільки знало людство.

Історія XX століття, протягом якого європейська інтеграція стала реальністю, висвітлила дві фундаментальні відмінності в Європі процесів об'єднання від колишніх уявлень про їх можливий характер. Поступово стало очевидним, що європейські країни, які мають довгу історію національної державності, не схильні до федеративного устрою континенту, про який говорили багато гуманісти минулого – від домініканського ченця П'єра Дюбуа в XIV столітті до П'єра-Жозефа Прудона в XIX-м, як не поспішають вони і відмовлятися від своїх національних особливостей заради перетворення в єдину спільність, про що багато говорили вже на початку XX століття [3, с. 48]. Саме тому найважливіші віхи раннього періоду інтеграції – від Європейського торгового та митного союзу 1926 р. до Європейського об'єднання вугілля і сталі 1951 р. і Європейського економічного співтовариства 1957 р. – відносяться до економічної сфери, тоді як у політичній області навіть у найдраматичніші моменти не вдалося досягти вражаючого прориву (досить згадати відмову французької Національної асамблеї ратифікувати

договір про створення European Defence Community в 1954 р.). Таким чином, господарська інтеграція протягом ряду післявоєнних десятиліть визначала весь розвиток загальноєвропейського проекту.

Закономірності, виявившись вже на перших етапах європейської інтеграції, представляються надзвичайно важливими, оскільки саме вони можуть дати ключ до розуміння того, з якими труднощами цей процес стикається сьогодні і які проблеми можуть виявитися найбільш складними в найближчому майбутньому. Однак, перш ніж звернутися до цих закономірностей, слід можливо більш чітко визначити фундаментальну основу, причини, рушійні сили і характер процесу європейської інтеграції в 50-80-ті роки.

Фундаментальною основою європейської інтеграції, безсумнівно, були і залишаються соціокультурна близькість європейських народів і спільність їхньої історичної долі. За часів середньовіччя Європа являла собою культурне ціле, об'єднане християнською релігією, звичною для освічених класів латинською мовою, розвинутою торгівлею і навіть, як нагадують деякі автори, прецедентами єдиної військової політики – наприклад, за часів хрестових походів. Пізніше Європа стала для народів інших континентів як єдиний центр, звідки по світу поширилися характерні для епохи Просвітництва ідеали громадянського суспільства та особистої свободи, принципи державного демократичного устрою та поваги прав людини. У своїй унікальній якості творця нових цінностей і смислів, що завоювали загальносвітове визнання, Європа стала справжнім творцем Історії. З цієї точки зору вона поставала перед людством як щось ціле і, тим самим, отримувала додаткові стимули до внутрішньої єдності.

Незалежно від застосовуваних на цьому рівні конкретних методик, аналіз інтеграційних процесів базується на використанні дискретного підходу, який передбачає розгляд конкретної проблеми міждержавної інтеграції як певного фрагмента в ланцюзі інтеграційних процесів і змін. При цьому акцент робиться на аналізі (розумових і практичних) дій конкретного (індивідуального, групового) суб'єкта міждержавної інтеграції, на вивченні мотивів, установок, форм його поведінки. Оскільки основна увага приділяється розкриттю психологічних мотивів діяльності людини, адже за кожним суб'єктом інтеграційного процесу стоять конкретні політичні дії чи тієї чи іншої держави-учасника інтеграційного процесу, остільки політичний аналіз розглядається в якості різновиду поведінкових досліджень.

Прикладом можуть служити зовнішньополітичні протиріччя між членами Європейського Союзу. «Незважаючи на штучну єдність, всередині ЄС часто виникають гострі конфлікти, сторонами яких виступають «Стара Європа», яка прагне створити новий міжнародний центр влади, і «Нова Європа», що займає деколи проамериканську, антиросійську позицію» [5, с. 107]. До «Нової Європи» частіше відноситься також Великобританія.

Сюди ж можна віднести і проблеми Європейського Союзу, пов'язані з історичними, культурно-ментальними розбіжностями між учасниками Союзу. ЄС перебуває на початковій стадії (стадії зародження) створення моделі загальноєвропейської ідентичності. Оскільки в ЄС багато держав за весь період історії неодноразово протистояли один одному в різних війнах, була прийнята негласна домовленість – виключити історичні образи. Проте останнім часом ця домовленість часто ігнорується.

До того ж, провал в ЄС «мультикультурної» моделі розвитку суспільства, грецький «сигнал», тупік «єсівської» політики в Україні, провал референдуму в Словаччині 7 лютого 2015р, призводять до необхідності вивчення, застосування якихось інших, більш відповідних реаліям сьогодення, політико-економічних моделей взаємодії держав, що входять до ЄС.

Дослідницькі підходи до вивчення міждержавної інтеграції, що застосовуються, як правило, несуть на собі печатку певних фаз і етапів політичного аналізу. Розглядаючи політичний аналіз як специфічний дослідницький процес, можна виділити

його внутрішні логічні етапи, які зумовлюють успішність пізнавально-прикладних дій. З точки зору американських вчених Дж. Б. Мангейма і Р. К. Річа [6, с. 216] до основних етапів цього аналітичного процесу можна віднести наступні:

- етап концептуалізації проблеми,
- етап її моделювання,
- етап складання програми дослідження конкретної проблеми,
- етап вибору методів її дослідження

Сенсом початкового етапу політичного аналізу міждержавної інтеграції є концептуалізація проблеми. Це передбачає розгляд конкретної ситуації з точки зору її впливу на реалізацію інтересів найважливіших суб'єктів міждержавного інтеграційного процесу, на діяльність органів управління в рамках певного інтеграційного угруповання, їх взаємодії із партнерами з третіх країн, і взагалі з точки зору істотної зміни інтеграційного середовища. Виявлення такої проблеми передбачає ретельний збір інформації, формулювання проблеми з характеристикою її найбільш характерних рис та структурних компонентів, відмінностей від інших проблемних ситуацій.

На другому етапі здійснюється моделювання проблеми, тобто вироблення уявлень, що трохи спрощують, але одночасно передбачають цілісне сприйняття її найбільш значущих елементів, структури, зовнішньої і внутрішньої форми. Як правило, така модель будується на основі певної дослідницької гіпотези, в рамках якої виявляються і уточнюються найважливіші параметри проблеми.

Уточнення характеристик проблеми здійснюється різними програмами політичного аналізу: прогностичні, спрямовані на дослідження майбутньої гіпотетичної ситуації; актуальні, пов'язані з аналізом поточної ситуації, і ретроспективні, орієнтовані на пошук нових підходів до прочитання тих подій, що вже сталися.

Принципове значення має і четвертий етап – етап вибору методів дослідження проблеми та вирішення конкретного завдання. Як вже зазначалося, методики, що застосовуються на даному етапі, мають міждисциплінарний характер. Проте рішення будь-якої конкретної задачі завжди передбачає вибір пріоритетних засобів і прийомів дослідження, який визначається характером самої проблеми, підготовленістю аналітиків, умовами, в яких здійснюється аналіз. При всіх варіантах такий вибір неодмінно вимагає поєднання якісних і кількісних, теоретичних та емпіричних підходів і т. ін. Методи, що застосовуються, також можуть різнитися і за своєю формою («мозковий штурм», індивідуальна або групова експертиза і т. д.).

Поряд з відбором методів дослідження міждержавної інтеграції, невід'ємною складовою частиною цього етапу є визначення правил, процедур, уточнення послідовності операцій, які упорядковують застосування різноманітних технік і методик пізнання. Такі правила застосування методів засновані на логічно послідовних методичних та організаційних процедурах, які об'єднані цілями отримання достовірних даних про явище та використання цих результатів на практиці.

В результаті застосування політичного аналізу до вивчення міждержавної інтеграції. формується знання, виражене у формі або остаточної або проміжної рекомендації, поради, або установки на дію, яке в подальшому необхідно донести до «замовника». Іноді ж, при крайній неясності ситуації, це може бути не тільки готова рекомендація, але навіть саме формулювання проблеми, яке лише в малому ступені знижує невизначеність знань про досліджувану ситуацію і прояснює позиції «замовника».

Принципове значення для політичного аналізу міждержавної інтеграції мають збір і постійне уточнення інформації, що надходить. Для вироблення професійної поради, вибору відповідних технологій вирішення завдання інформація повинна відповідати певним вимогам:

- по-перше, необхідності (що означає насамперед її відповідність характеру

розв'язуваної проблеми),

- по-друге, мінімальної достатності для повноцінного розгляду проблеми,
- по-третє, надійності (вона повинна бути достовірною) і своєчасності (тобто представлені в потрібний час і в потрібному місці).

При цьому аналітики прагнуть, щоб надана інформація могла вичерпати їх потреби у відомостях про конкретну ситуацію або етап міждержавного інтеграційного процесу. До того ж, дуже важливою є можливість відтворити результати аналізу задля можливості їх перевірки.

У конкретно-теоретичному плані науковий аналіз міждержавної інтеграції дозволяє з'ясувати ступінь обґрунтованості різних концептуальних підходів, які виходять з можливості створення більш стабільної, передбачуваною і безконфліктної системи міжнародних відносин за допомогою прогресуючого розширення співробітництва в рамках існуючої мультидержавної структури і поступової її трансформації в економічно, політично та соціально інтегроване єдине глобальне співтовариство.

Вивчення вже накопиченого до цього часу досвіду історичної еволюції і розвитку міждержавної інтеграції, відкриває можливість більш реалістичних оцінок як перспектив міжнародної інтеграції в цілому, так і найбільш ймовірних сценаріїв її розвитку, темпів трансформаційних змін, а також тимчасових рамок, необхідних для досягнення тих чи інших якісних рубежів в процесі поглиблення коопераційних взаємодій.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Ratzel F. La Geographie politique, les concepts fondamentaux / F. Ratzel – Paris : Payard, 1987.
2. Vidal de la Blanche P. La geographie Humaine / Vidal de la Blanche P. – P. : A. Colin, 1921. – pp. 46–47, 103–117.
3. Wistrich E. The United States of Europe / E. Wistrich. – London : Routledge, 1994.
4. Ахременко А. С. Политический анализ и прогнозирование : учебное пособие / А. С. Ахременко. – М. : Гардарики, 2006. – 333 с.
5. Кіш Є. Пошуки теоретичних моделей європейської інтеграції / Є. Кіш // Політичний менеджмент. – 2004. – №6 (9). – С.103-114.
6. Мангейм Дж. Б., Политология : методы исследования / Дж. Б. Мангейм, Р. К. Рич. – М. : Весь Мир, 1997. – 544 с.
7. Хрусталеv М. А. Методология прикладного политического анализа : учебное пособие / М. А. Хрусталеv. – М. : Проспект, 2010 – 158 с.

REFERENCES:

1. Ratzel F. La Geographie politique, les concepts fondamentaux. – Paris : Payard, 1987.
2. Vidal de la Blanche P. La geographie Humaine. – P.: A. Colin, 1921. – pp. 46–47, 103–117.
3. Wistrich E. The United States of Europe. – London : Routledge, 1994.
4. Ahremenko A. S. Politicheskii analiz i prognozirovaniye: uchebnoye posobie. – М. : Gardariki, 2006. – 333 с.
5. Kish Ye. Poshuky teoretychnykh modelei yevropeiskoi intehratsii // Politychnyi menedzhment. – 2004. – №6 (9). – С.103-114.
6. Mangeym Dzh. B., Rich R. K. Metodologiya prikladnogo politicheskogo analiza: uchebnoye posobie. – М. : Ves Mir, 1997. – 544 с.
7. Hrustalev M. A. Metodologiya prikladnogo politicheskogo analiza: uchebnoye posobie. – М. : Prospekt, 2010 – 158 с.

Осельская Е. С., кандидат политических наук, доцент кафедры международных отношений Днепропетровского национального университета имени Олеса Гончара, E-mail: os_vic@ua.fm

Возможности использования политического анализа при исследовании межгосударственной интеграции.

Аннотация. В статье рассматривается политический анализ как совокупность различных аналитико-синтетических методик, с помощью которых можно исследовать конкретные политические события и политические ситуации, создавать предположения

относительно их возможного дальнейшего развития и принятия компетентных политических решений. А также, раскрываются возможности политического анализа в исследовании межгосударственной интеграции любого уровня, что, в результате, открывает возможность более реалистичных оценок как перспектив международной интеграции в целом, так и наиболее вероятных сценариев ее развития, темпов трансформационных изменений, а также временных рамок, необходимых для достижения тех или иных качественных рубежей в процессе углубления кооперационных взаимодействий.

Ключевые слова: Политический анализ, политическая реальность, политическое решение, межгосударственная интеграция, теоретический политический анализ, практический политический анализ

Oselska O., PhD in political sciences, assistant professor of the Department of international relations of Oles Honchar Dnipropetrovsk National University (Dnepropetrovsk, Ukraine), E-mail: os_vic@ua.fm

Possibilities to use the political analyze for studing interstate intergation.

Abstract. The article discusses the political analysis as a complex of various analytical and synthetic methods by which you can study the specific political events and political situations, create assumptions about their possible further development as well as make competent policy decisions.

This paper attempts to explore the characteristics and prospects of political analysis, as a form of applied knowledge to study specific problems facing specific integration groupings or specific subject interstate integration process.

Formulated goal involves the following tasks:

1. Expand the concept of political analysis, its practical and theoretical components;
2. Identify opportunities of political analysis in the study of interstate integration at any level;
3. Analyze the characteristics and problematic aspects of policy analysis as a specific level of research in the study of interstate integration;
4. Reveal the practical value of the results in terms of opportunities to create a more stable, predictable and peaceful international relations system using a progressive expansion of cooperation within the existing multistate structure of the world.

And also, reveals the possibility of political analysis in the study of interstate integration at every level, as a result opens up the possibility of more realistic assessments of prospects for international integration as a whole, and most likely scenarios of its development, the pace of transformational change, as well as time frames needed to achieve qualitative milestones in the process of deepening cooperation interactions.

Key words: Political analysis, the political reality, political solution, interstate integration.

УДК 321

Пилипенко О. В.

аспірантка ДНУ імені Олесь Гончара (Дніпропетровськ, Україна),
E-mail: visnukDNU@i.ua

ГРОМАДСЬКІ РУХИ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Анотація. Розкрито основні механізми формування та функціонування громадських рухів у сучасному світі. Подано різні інтерпретації концепту громадських рухів. Запропоновано авторську класифікацію громадських рухів. Показано, що громадські рухи можуть мати деструктивний вплив на політичну систему. Розглянуто можливості мобілізації учасників громадських рухів за допомогою ЗМІ та Інтернету. Окрему увагу приділено громадським рухам на вітчизняних теренах.

Ключові слова: громадський рух, політичний протест, політична участь, політична комунікація, політична криза.

Вивчення та дослідження проблем громадських рухів є актуальним питанням, якому присвячуються численні наукові дослідження, оскільки воно є першочерго-